

S. Sayısı : 71

Belediye Kamulaştırma Kanununa bir geçici madde eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Adalet, İçişleri, Maliye ve Bütçe Komisyonları raporları (1/518)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Saya : 71/464 - 6/2734

17 . XII . 1945

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

3710 sayılı Belediye Kamulaştırma Kanununa bir geçici madde eklenmesi hakkında İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve 14 . XII . 1945 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun tasarısının gerekşesiyle birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başbakan

Ş. Saracoğlu

Gerekçe

3710 sayılı Belediye Kamulaştırma Kanununun 22 nci maddesinde: (Kamulaştırılan yerlerde yapılması mukarrer olan inşaat ve tesisattan belediye vazgeçer ve muameleyi iptal ederse veya kamulaştırma muamelesinin kesinleşmesinden itibaren üç sene içinde belediyece 1 nci madde de yazılı kamulaştırma lüzumunu icabettiren her hangi bir tesisat yapılmayarak kamulaştırılan yer olduğu gibi bırakılırsa sahipleri kamulaştırma bedelini iade ederek o yeri geri alabilir.) denilmektedir.

Ancak 1939 Avrupa harbi başladıktan sonra meydana çıkan olağanüstü haller yüzünden 3 yıl içinde kamulaştırmanın gerektirdiği tesisler yapılamamış olan yerlerin sahiplerine geri verilmesi belediyelerin bu yerleri yeniden kamulaştırmak zorunda kalmalarını ve bu da kıymet artışları dolayısıyla eskisinden beş on misli fazla kamulaştırma bedeli ödenmesini intaç edecektir. Böyle bir netice her itibarla uygun görülmediğinden 1939 Avrupa savaşı başladığı tarihten olağanüstü hallerin bitiği; Millî Korunma Kanununun 3 ncu maddesi gereğince Hükümet tarafından kararlaştırılarak yayımlandığı tarihe kadar bu üç yıl sürenin işlenmesini sağlamak amacıyla ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Adalet Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Adalet Komisyonu
Esas No. 1/518
Karar No. 7

11. I. 1946

Yüksek Başkanlığa

3710 sayılı Belediye Kamulaştırma Kanununa geçici bir madde eklenmesi hakkında İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunun 14. XII. 1945 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun tasarılarının Komisyonumuza da havale edilmesi üzerine kapsadığı hükümler İçişleri Bakanlığının yetkili memurları hazır oldukları halde görüşüldü.

3710 sayılı kanun gereğince kamulaştırılan yerlerde yapılması gereken inşaat ve tesisattan belediyenin vazgeçerek muameleyi iptal etmesi veya kamulaştırmanın kesinleşmesinden itibaren üç yıl içinde kamulaştırma lüzumunu icabettiren herhangi bir tesisatın yapılmaması halinde kamulaştırılan yerin önceden ödenmiş olan bedeli iade edildiği takdirde sahiplerine geri verilmesi 3710 sayılı kanunun 22 nci maddesi hükümleri icabındandır. 1939 harbinin başlamasından sonra meydana çıkan olağanüstü durumda yapılacak tesisat veya inşaat lüzumlu olan malzemenin tedariki bazı hallerde inkânsız bulunduğundan bu müddet zaruri olarak geçmektedir. Olağanüstü hallere mahsus olarak

konulmuş olan istisnai kaideler arasında Belediye Kamulaştırma Kanununun 22 nci maddesindeki üç yıllık sürenin olağanüstü hallerin sona erdiği tarihe kadar işlememesi hakkında yeni bir istisna eklenmesine zaruret hâsıl olduğundan tasarıların aynen kabulüne çoklukla karar verilmiştir.

Havalesi gereğince İçişleri Komisyonuna ve rilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Adalet Komisyonu

Başkanı	Sözcü	Kâtip
Kayseri	Zonguldak	Manisa
R. Özsoy	Ş. Devrin	F. Uslu
Afyon K.	Antalya	Balıkesir
A. Taşkapılı	N. Aksoy	O. N. Barcu
Bingöl	Bursa	Denizli
F. F. Düşünsel	A. Akgüç	H. Günver
Denizli	Erzincan	Hatay
N. Küçükaka	A. Fırat	B. S. Kunt
İstanbul	Kastamonu	Kocaeli
K. C. Berksoy	A. Binkaya	S. Artel
Konya	Rize	Sinob
H. Karagülle	S. A. Dilemre	C. Atay

İçişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.
İçişleri Komisyonu
Esas No. 1/518
Karar No. 8

21. I. 1946

Yüksek Başkanlığa

Belediye Kamulaştırma Kanununa bir geçici madde eklenmesi hakkında İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca Meclise arzı kararlaştırılan kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu Komisyonumuza havale olunmakla Hükümet temsilcisi hazır olduğu halde incelendi.

3710 sayılı Belediye İstimlâk Kanununun

22 nci maddesi, belediyelere kamulaştırılan yerlerde, aynı kanunun birinci maddesinde yazılı, beldenin ve belde sakinlerinin medeni, sıhhi ve bedii ihtiyaçlarının tanzim ve tesviyesi ve tehlikeden korunması için kurulması icabeden tesisat üç yıl içinde yapılmıyarak bu yer olduğu gibi bırakılırsa sahiplerinin kamulaştırma bedelini iade ederek o yerin geri alabilecekleri-

ni kabul etmektedir. Bu madde ile belediyelerin, plânlı ve ihtiyatlı hareket ederek iktidarları dışındaki kamulaştırma muamelelerine girişmek suretiyle fertlerin mülkiyet hakları üzerinde suiistimallere gitmelerinin önüne geçilmek istendiği âşikâr olarak görülmektedir. Ancak, normal hallerde âmme hizmetlerini aksatmadan işleyen bu üç yıllık sürenin, olağanüstü zamanlarda tamamen kamu menfaati aleyhinde sıkı bir tahdit haline geldiği ve belediyeleri çok müşkül durumda bıraktığı da bir hakikattir. Gerçi Komisyonumuzda bu maddede yapılacak bir değişiklikle üç yıllık sürenin uzatılması fert menfaatine zarar vereceği ifade olunmuşsa da dünya savaşının doğurduğu olağanüstü şartlar altında belediyelerin bu tesisler için gereken malzeme-yi tedarik etmek imkânından mahrum bulunması, hattâ zaman zaman inşaat yapılmaması hususundaki Hükümet kararları dolayısıyla faaliyete geçememesi ve nihayet Millî Korunma Kanununun hükümlerine dayanarak mahkemelere verilen kararlar dolayısıyla komulaştırılan binaların belediyelere boşaltılmasının imkânsız hale gelmesi gibi sebeplerle zaruri olarak 22 nei madde ile kabul edilen bu üç yılın kâfi gelmediği de sarahatle tesbit olunmuş ve bu maddedeki üç yıllık süre olağanüstü hallerde de işlediği takdirde belediyelere yapılması mee-

huri âmme hizmetlerinin aksıyacağı ve kamu menfaatinin haleldar olacağı neticesine varılarak olağanüstü hallere mahsus olarak konulmuş olan istisnai hükümler arasında Belediye Kamulaştırma Kanununun 22 nei maddesindeki üç yıllık sürenin 1939 Avrupa Harbinin başladığı tarihten memleketimizde Olağanüstü Hallerin bittiği tarihe kadar işlememesi hakkında yeni bir hüküm eklenmesi Komisyonumuzca da zaruri görülerek Hükümetçe hazırlanan kanun tasarı- sı aynen kabul edilmiştir

Havalesi gereğince Maliye Komisyonuna veril- mek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

İçişleri Ko. Baş.	Başkan V.	Sözcü
Takirdağ	Çoruh	Bolu
C. Uybadin	A. Tüzün	H. Ş. Adal
Kâtip		
Trabzon	Balıkesir	Balıkesir
S. Abanozoğlu	F. Tiritioğlu	S. Uzun
Bitlis	Gaziantep	Giresun
M. Ertan	Dr. A. Melek	N. Osten
Gümüşane	İstanbul	Kayseri
R. Gürclü	M. Üstündağ	A. H. Kalay
Konya	Malatya	Maraş
Ş. Ergun	E. Barkan	R. Kaplan
Sivas		Tokad
M. Ş. Bleda		A. G. Pekel

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Maliye Komisyonu

Esas No. 1/518

Karar No. 18

28 . I . 1946

Yüksek Başkanlığa

Belediye Kamulaştırma Kanununa bir geçici madde eklenmesi hakkında İçişleri Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunun 14 . XII . 1945 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısı ile, Adalet ve İçişleri Komisyonlarımızın raporları, Komisyonumuzca havale olunmakla İçişleri Bakanlığının yetkili memuru hazır olduğu halde görüşüldü.

Hükümet gerekçesiyle Adalet ve İçişleri Komisyonları raporlarında belirtilen sebepler dolayısıyla Belediye Kamulaştırma Kanununun 22

nei maddesindeki 3 yıllık sürenin olağanüstü hal- lerin sona erdiği tarihe kadar işlememesi hakkın- da adı geçen kanuna istisnai bir hükmün eklen- mesi Komisyonumuzca da zaruri görülmüş ve ta- sarı aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna gönde- rilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye K. Başkanı	Sözcü	Kâtip
İstanbul	İzmir	Ankara
A. Bayındır	Ş. Adalan	M. Aksoley

Afyon K.	Afyon K.	Antalya	Malatya	Malatya
İ. H. Baltacıoğlu	S. Yurdkoru	Dr. G. Kahraman	N. Baydar	M. N. Zabcı
İzmir	Kastamonu	Kayseri	Siird	Tokad
Ş. Adalan	H. Çelen	Ö. Taşcıoğlu	S. Tuncay	C. Kovalı

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/518
Karar No. 52

31 . I . 1946

Yüksek Başkanlığa

3710 sayılı Belediye Kamulaştırma Kanunu-na bir geçici madde eklenmesi hakkında İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başbakanlığın 17 . XII . 1945 tarih ve 6/2734 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı, Adalet, İçişleri ve Maliye Komisyonları raporlarıyla birlikte Komisyonumuza verilmekle Maliye ve İçişleri Bakanlıklarının yetkili memurları hazır oldukları halde okundu ve incelendi.

Belediye Kamulaştırma Kanununun 22 nci maddesi, belediyelere istimlâk edilen yerlerde bu istimlâki gerektiren tesislerin yapılmıyarak olduğu gibi bırakılmaları halinde sahiplerinin üç senelik bir zaman geçtikten sonra istimlâk bedellerini iade ederek o yeri geri alabileceklerine dair bir hükmü ihtiva etmektedir. Geçirmekte olduğumuz olağanüstü zamanlarda kamulaştırmanın amacına uygun tesislerin yapılabilmesi için malzeme veya imkân bulunamadığı ve bu yüzden yapılacak işleri geciktirdiği belirtilerek bu üç yıllık sürenin yalnız bu zamana munnasır olmak üzere işlenmesi bu tasarı ile sağlanmak istenmekte olup Komisyonumuza da keyfi-

yet yerinde görülmüştür. Olağanüstü hallerin başladığı tarihten itibaren bu sürenin yürümesi kaydımda maddede açıklanması gerekli bulunarak tasarı yeniden yazılmıştır.

Kamutaya arzedilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Kastamonu T. Çoşkan Kâtip	Başkan V. Edirne M. N. Gündüzalp	Sözcü Tokad H. N. Keşmir
İstanbul F. Öymen	Aydın R. Alpman	Bolu Dr. Z. Ülgen
Burdur Ş. Engineri	Çanakkale Ş. T. Arsal	Diyarbakır Ş. Uluğ
Eskişehir Y. Abadan	Giresun M. Akkaya	Giresun A. Sayar
İsparta M. Karaağaç	İstanbul H. Kortel	İstanbul İ. H. Ülkmen
İzmir M. Birsal	Samsun M. A. Yörüker	Urfa E. Tekeli
Yozgad S. İçöz		Yozgad A. Sungur

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

3710 sayılı Belediye Kamulaştırma Kanununa bir geçici madde eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 3710 sayılı Belediye Kamulaştırma Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE — 3710 sayılı Belediye Kamulaştırma Kanununun 22 nei maddesindeki üç yıllık süre, 1939 Avrupa savaşı başladığı tarihten olağanüstü hallerin bittiği Hükümetçe kararlaştırılıp yayımlandığı tarihe kadar işlemez.

MADDE 2. — Bu kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan	Adalet Bakanı
<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>R. Türel</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>A. R. Artunkal</i>	<i>Hilmi Uran</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>H. Saka</i>	<i>N. E. Sumer</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>Yücel</i>	<i>Sırı Day</i>
Ekonomi Bakanı	Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı
<i>Fuad Sirmen</i>	<i>Dr. S. Konuk</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>Suad H. Ürgüblü</i>	<i>Ş. R. Hatipoğlu</i>
Ulaştırma Bakanı	Ticaret Bakanı
<i>A. F. Cebesoy</i>	<i>R. Karadeniz</i>
Çalışma Bakanı	
<i>Dr. S. Irmak</i>	

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Belediye Kamulaştırma Kanununa bir geçici madde eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 7. VII. 1939 tarihli ve 3710 sayılı Belediye İstimlâk Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE — 3710 sayılı Belediye Kamulaştırma Kanununun 22 nei maddesindeki üç yıllık süre, olağanüstü hallerin başladığı tarihten bittiği Hükümetçe kararlaştırılıp yayımlandığı tarihe kadar işlemez.

MADDE 2. — Hükümet teklifinin 2 nei maddesi aynıyle.

MADDE 3. — Hükümet teklifinin 3 neü maddesi aynıyle.